

Αφορμή – Ερέθισμα

Τώρα το Νοέμβριο σε πολλές περιοχές της πατρίδας μας, οι αγρότες ασχολούνται με το μάζεμα της ελιάς. Πώς μαζεύονται οι ελιές; Πώς γίνεται το λάδι; Πού το χρησιμοποιούμε; Ένα παραμύθι, ο μύθος της διαμάχης της θεάς Αθηνάς με το θεό Ποσειδώνα, ένα ποίημα, το εποπτικό υλικό που έχουμε ή ακόμα και μια εκδρομή σε έναν ελαιώνα ή στο ελαιοτρίβειο μπορούν να μας δώσουν το κατάλληλο ένανσμα για να συζητήσουμε για την ελιά και το λάδι.

Λίγες πληροφορίες για την ελιά

Η ελιά είναι οπωροφόρο δέντρο το οποίο γνωρίζουμε όλοι. Ο καρπός της ονομάζεται επίσης ελιά, από τον οποίο βγαίνει το ελαιόλαδο. Είναι σύμβολο της θεάς Αθηνάς.

Η ελιά είναι ένα αειθαλές δένδρο με μακρόστενα φύλλα και άνθη λευκωπά. Το ύψος της ελιάς κυμαίνεται ανάμεσα σε 3 και 12 μέτρα. Τα φύλλα της έχουν σκούρο πράσινο χρώμα από τη μία πλευρά και ασημένιο από την άλλη. Το δέντρο αντέχει πολύ καλά στον χρόνο. Αν πεθάνει ο κυρίως κορμός είναι δυνατόν να εμφανιστεί νέος κορμός από τις ρίζες. Δεν αντέχει το πολύ κρύο, αλλά αντέχει στην ξηρασία και στους δυνατούς ανέμους. Η ελιά θεωρείται ευλογημένο δένδρο, επειδή τίποτα από αυτήν δεν πάει χαμένο. Ο καρπός προορίζεται προς βρώση, αφού υποστεί μια σχετική επεξεργασία ή χρησιμοποιείται για την παραγωγή του πολύτιμου λαδιού. Τα φύλλα γίνονται τροφή για τα ζώα, το ξύλο της μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως καύσιμη ύλη, αλλά και στην ξυλογλυπτική. Τίποτα δεν πετιέται. Δεν είναι λοιπόν περίεργη η περίοπτη θέση της στην ιστορία και τη μυθολογία των λαών της Μεσογείου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 4/11/2019

Ελεύθερες Δραστηριότητες – Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπέζακια με διάφορα επιτραπέζια εκπαιδευτικά παιχνίδια, με παιχνίδια συναρμολόγησης, με puzzle και με τα διάφορα κέντρα μάθησης (τη μουσική, το οικοδομικό υλικό, τη φύση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το μπακάλικο, το κουκλόσπιτο κλπ.) και ζωγραφίζουν με παστέλ κάτι που επιθυμούν με κάποιες τεχνικές που θα τους δείξουμε (π.χ. τεχνική φροτάζ)

Γλωσσική Αγωγή

Συζήτηση: «Η ελιά!»

Με αφορμή τα κλαδιά ελιάς με καρπούς πάνω που έχουμε φέρει στην τάξη μας, ρωτάμε τα παιδιά αν γνωρίζουν τι είναι, έπειτα τα παιδιά μας γνωστοποιούν τις εμπειρίες και τις γνώσεις που έχουν και συζητάμε για την ελιά λύνοντας απορίες που μπορεί να προκύψουν βλέποντας στην πραγματικότητα, σε εικόνες ή σε ηλεκτρονική μορφή πράγματα που σχετίζονται (λάδι, ελιές πράσινες, ελιές μαύρες, ελιές ξιδάτες, σαπούνι από λάδι κλπ.)

Στόχοι:

- Να μάθουν τι είναι η ελιά (μεγάλο δέντρο, αιωνόβιο, καρποφόρο και αειθαλές).
- Τι μας προσφέρει (ελαιόλαδο, καρπό, σαπούνι κλπ.).
- Να περιεργαστούν ένα φυτό ελιάς και να το περιγράψουν.
- Να μάθουν πως το περιβόλι με τις ελιές ονομάζεται ελαιώνας, καθώς και άλλες καινούριες λέξεις (π.χ. λιομάζωμα, ελαιοτριβείο, κορμός, ρίζα, μύλος, αιωνόβιο κλπ.)

- Να μάθουν πως με την καλλιέργεια, περιποίηση και συγκομιδή των ελιών ασχολούνται οι γεωργοί.
- Να γνωρίσουν διάφορα είδη επιτραπέζιων ελιών (μαύρες, τσακιστές, ξιδάτες).
- Να βρίσκουν επίθετα για την ελιά (μαύρη, πράσινη, ωφέλιμη, ξηρή, λεία κ.ά.).
- Να μάθουν ότι το λάδι της ελιάς είναι βασικό είδος διατροφής.
- Να αντιληφθούν τη θρεπτική αξία της ελιάς.
- Να μάθουν πού χρησιμοποιείται το λάδι της ελιάς.
- Στην Αρχαία Ελλάδα το λάδι το αποκαλούσαν «υγρό χρυσάφι» λόγω της χρησιμότητας και της θέσης που κατείχε τόσο στη μαγειρική όσο και σε όλους τους τομείς της ζωής των ανθρώπων.
- Το κλαδί ελιάς θεωρείται σύμβολο ειρήνης.

«Οι γενιγνώστες της τάξης μας»

Παρατηρούμε και επεξεργαζόμαστε υλικά που έχουν σχέση με το λάδι:

- ✓ **Ελέας:** τις δίνουμε στα παιδιά να τις δουν, να τις αγγίξουν, να τις μυρίσουν, να τις ζουλήξουν για να βγάλουν λάδι, να τις γευτούν και να δουν τα κουκούτσια τους (όραση, αφή, όσφρηση, γεύση).
- ✓ **Λάδι:** το δίνουμε στα παιδιά να το ρίξουν σε ένα πιάτο για να συνειδητοποιήσουν ότι είναι υγρό, όπως το νερό, αλλά πιο παχύρρευστο, να δουν τι χρώμα έχει, να το αγγίξουν, να το μυρίσουν και να το δοκιμάσουν (όραση, αφή, όσφρηση, γεύση).
- ✓ **Λάδι και ψωμί:** προσφέρουμε σε κάθε παιδί μια φέτα ψωμί πάνω στην οποία έχουμε απλώσει λάδι και ρίγανη, για να γευτούν ένα κολατσιό διαφορετικό από αυτό που συνήθως τρώνε στο διάλειμμα τους και που τα παιδιά παλαιότερων εποχών έτρωγαν με ευχαρίστηση (όσφρηση, γεύση).
- ✓ **Σαπούνι:** αφού φάμε το ψωμί με το λάδι, είναι απαραίτητο να πλύνουμε τα χέρια μας με σαπούνι. Μοιράζουμε, λοιπόν, στα παιδιά σαπούνια που έχουν ως βάση παρασκευής τους το ελαιόλαδο και τα οδηγούμε στη βρύση για να πλυθούν. Τους ζητάμε να το αγγίξουν, να το μυρίσουν και να πλύνουν τα χέρια τους με αυτό (όραση, αφή, όσφρηση).

Μαζί με τα παιδιά θα επεξεργαστούμε και θα δοκιμάσουμε τις μαύρες και τις τσακιστές ελιές, πάστα ελιάς, θα μυρίσουμε σαπούνια που γίνονται με τις ελιές θα τα συζητήσουμε, θα τα περιγράψουμε κλπ.

Ο καρπός μαζεύεται από το Νοέμβριο έως και το Μάρτιο. Μολονότι έχουν κάνει την εμφάνισή τους μηχανές, το μάζεμα του καρπού γίνεται στις περισσότερες χώρες με τον παραδοσιακό τρόπο: με τα χέρια. Οι εργάτες μαζεύουν τις ελιές με κτένες ή τινάζουν τα κλαδιά με ραβδιά, αφού απλώσουν πανιά ή δίχτυα για τη συλλογή του καρπού, και συγκεντρώνουν τον καρπό σε τσουβάλια. Όταν μαζευτεί ο καρπός, πρέπει να μεταφερθεί στο ελαιοτριβείο.

Έπειτα μέσα από εικόνες και video βλέπουμε πως γίνεται το μάζεμα της ελιάς μέσα στους ελαιώνες τώρα και πως γινόταν στα παλιά χρόνια. Βλέπουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές των δύο τρόπων τις συζητάμε με τα παιδιά κλπ.

Στη συνέχεια παίρνουμε τις χτένες και αναπαριστούμε με τα παιδιά τις κινήσεις και τη διαδικασία του μάζεματος και έτσι εκτιμούμε και τον κόπο που απαιτείται για την εργασία αυτή.

Το τραπέζι της Ελιάς: Μαζί με τα παιδιά θα φτιάξουμε το τραπέζι της ελιάς όπου εκεί θα τοποθετήσουμε παράγωγα της ελιάς (ελιές μαύρες, ελιές πράσινες, ελιόπιτες, πάστα ελιάς, γλυκό του κουταλιού, λάδι, σαπούνι, κλπ..) και θα κερνάμε και να εξηγάμε στους γονείς!!

Βιβλίο: «Πώς γίνεται το λάδι»

Μέσα από εικόνες και κάποιο βιβλίο αναφερόμαστε στη διαδικασία της παραγωγής του λαδιού και τη συζητάμε, την περιγράφουμε κλπ.

Μαθηματικά / Φυσικές Επιστήμες

Παίρνουμε κλαδιά ελιάς στα χέρια μας, τα αγγίζουμε, τα επεξεργαζόμαστε, αναφέρουμε τα χαρακτηριστικά τους και μετράμε – αριθμούμε τους καρπούς που έχουν πάνω το κάθε κλαδί. (Μέχρι και το 20 κάποια παιδιά μπορούν να μετράνε μέχρι εκεί). Αναφέρουμε το χρώμα τους

(εδώ μπορούμε να εμφανίζουμε και μαύρες εκτός από τις πράσινες και να αναφερθούμε στα 2 αυτά χρώματα, μαύρο και πράσινο. Βρίσκουμε άλλα αντικείμενα σε αυτά τα χρώματα , προσπαθούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά να τα ξεχωρίζουν κλπ. Με τα παιδιά θα ασχοληθούμε με τον αριθμό 3. Αναφερόμαστε στα παραμύθια που είδαμε την προηγούμενη βδομάδα με «τα τρία γουρουνάκια» και «τα τρία κλυκάκια» και αναφέρουμε στα παιδιά τον αριθμό 3. Παρακινούμε τα παιδιά να εντοπίσουν το αριθμό 3 στα σπιτάκια με τους αριθμούς που υπάρχουν στην τάξη μας. Επίσης, σχηματίζουμε τον αριθμό 3 με το δάχτυλό μας στον αέρα, στην πλάτη των συμμαθητών μας κλπ. Γίνεται επεξεργασία του και στο διαδραστικό πίνακα σε συνδυασμό και με τις προηγούμενες μας γνώσεις.

Εκμάθηση του τραγουδιού: «Η Ελιά»

Με τα παιδιά μαθαίνουμε το πιο πάνω τραγούδι και λέμε και κάποια άλλα τραγούδια σχετικά ή μη με το θέμα μας.

Παραδοσιακό παιχνίδι: Ένα από τα παιδιά, που λέγεται «μάνα» στέκεται με τα χέρια πίσω από την πλάτη. Με τα δάχτυλα δείχνει κάθε φορά και έναν αριθμό (ή λέει στη δασκάλα ένα αριθμό) και λέει στους υπόλοιπους: «Ελιά, ελιά, μαυροελιά, πόσα φύλλα στα κλαριά;» Τα άλλα παιδιά πρέπει να βρουν – να μαντέψουν τον αριθμό. Όποιος τον βρει γίνεται «μάνα» και το παιχνίδι συνεχίζεται.

Τσουχες Δραστηριότητες – Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται με επιτραπέζια παιχνίδια και με παιχνίδια συναρμολόγησης, στα τραπεζάκια της γραφής και των μαθηματικών, με puzzle και αν επιθυμούν τα παιδιά ξαναλέμε το τραγούδι που μάθαμε πιο πριν.

ΤΡΙΤΗ 5/11/2019

Ελεύθερες Δραστηριότητες – Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με διάφορα επιτραπέζια, εκπαιδευτικά παιχνίδια, παιχνίδια συναρμολόγησης, με τα διάφορα κέντρα μάθησης (τη μουσική, το οικοδομικό υλικό, τη φύση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή κλπ.) και ζωγραφίζουν με νερομπογιές κάτι που επιθυμούν σχετικό με το θέμα, με το οποίο ασχολούμαστε αυτή τη βδομάδα.

Γλωσσική Αγωγή

Παραμύθι: «Η ελίτσα»

Έπειτα από την αφήγηση του παραμυθιού μέσα από διάφορες δραστηριότητες και ερωτήσεις επεξεργαζόμαστε το παραμύθι για καλύτερη κατανόησή του.

Μαθηματικά / Φυσικές Επιστήμες: «Διαλυτά - Αδιάλυτα» Πείραμα πυκνότητας - Λάδι και Νερό

Παίρνουμε διάφορα αντικείμενα από το καθημερινό μας περιβάλλον, εκτελούμε διάφορα πειράματα και κάνουμε παρατηρήσεις, τις οποίες συζητούμε και καταγράφουμε με τα παιδιά για το ποια αντικείμενα – υλικά διαλύνονται στο νερό και ποια όχι. (π.χ. λάδι, πλαστικό, γυαλί κλπ. δε διαλύνονται ενώ η ζάχαρη, το αλάτι κλπ. διαλύνονται). Παίρνουμε ένα διαφανές ποτήρι και ρίχνουμε μέσα νερό. Μετά ρίχνουμε την ίδια ποσότητα λαδιού. Τι συμβαίνει; Το λάδι πηγαίνει πάνω από το νερό. Όσο και να τα ανακατεύσουμε τα υγρά δεν αναμιγνύνονται. Αυτό συμβαίνει γιατί τα υγρά μας έχουν διαφορετική πυκνότητα. Το λάδι που έχει την μικρότερη πυκνότητα πάει πάνω, ενώ το νερό με μικρότερη πυκνότητα μένει κάτω.

Μουσική Αγωγή

Γίνεται μια επανάληψη και εμπέδωση του προηγούμενου μαθήματος για τους Ψηλούς – Χαμηλούς ήχους με τις πιο κάτω ακροάσεις και παιχνίδια.

Μουσικές ακροάσεις:

- «Το πέταγμα της μέλισσας» του Ρίμσκι – Κόρσακοφ (Rimsky Korsakov «Flight of the bumblebee»)
- «Καρναβάλι των ζώων» του Καμίγ Σαιντ – Σανς (ελέφαντας – χαμηλοί ήχοι, ενυδρείο – ψηλοί ήχοι, γάιδαρος – ψηλοί και χαμηλοί ήχοι).

Μουσικά παιχνίδια και δραστηριότητες:

- ✓ Ένα παιδί μιμείται κάτι που παράγει ψηλό ήχο και τα υπόλοιπα μαντεύουν τι είναι.

- ✓ Συζήτηση για ψηλούς και χαμηλούς ήχους που ακούνε τα παιδιά στο σχολείο (φωνές παιδιών κ.λπ.), στο δρόμο (αυτοκίνητα, ήχους βροχής, καταιγίδας, κεραυνού, ήχους ζώων), στο σπίτι (πόρτες που ανοιγοκλείουν, μηχανήματα, τηλεόραση κ.λπ.).
- Τα παιδιά μιμούνται τους ήχους αυτούς και αναγνωρίζουν ποιοι είναι ψηλοί και ποιοι χαμηλοί.

Εκμάθηση του τραγουδιού: «Ντίλι – ντίλι – ντίλι»

Με τα παιδιά ακούμε και μαθαίνουμε το πιο πάνω τραγούδι που είναι πολύ παλιό και το ξέρουν και οι παλαιότερες γενεές. Έτσι τα παιδιά μπορούν να το πουν με τους παππούδες τους όταν θα πάνε σπίτι, σε θείους κλπ.

Τίτλος Δραστηριότητες – Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με παιχνίδια συναρμολόγησης, με επιτραπέξια παιχνίδια και κάποιες δραστηριότητες που αφορούν την ελιά και το λάδι. Επίσης όσοι επιθυμούν απασχολούνται στα τραπεζάκια της γραφής και των μαθηματικών και παίζουμε κάποια παιχνίδια στον κύκλο που μάθαμε μέχρι τώρα.

TETAPTH 6/11/2019

Ελεύθερες Δραστηριότητες – Παιχνίδι και Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με διάφορα επιτραπέξια εκπαιδευτικά παιχνίδια, με παιχνίδια συναρμολόγησης, με το ζυμαράκι και με τα διάφορα κέντρα μάθησης (τη μουσική, το οικοδομικό υλικό, τη φύση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το μπακάλικο, το κουκλόσπιτο κλπ.) και με κολλητική διαφόρων υλικών τα παιδιά φτιάχνουν κάτι σχετικό με το θέμα μας.

Γλωσσική Αγωγή

Παραμύθι: «Η Σοφή ελιά»

Έπειτα από την αφήγηση του παραμυθιού γίνεται η επεξεργασία του με διάφορες ερωτήσεις και δραστηριότητες για καλύτερη κατανόησή του.

Μυθολογία: «Η διαμάχη της Αθηνάς και του Ποσειδώνα»

Στα πολύ παλιά τα χρόνια πριν η πόλη Αθήνα ονομαστεί έτσι λεγόταν Κεκροπία από το όνομα του Κέκροπα που ήταν βασιλιάς της πόλης και μισός άνθρωπος μισός φίδι. Κάποτε η Αθηνά και ο Ποσειδώνας μάλωσαν για το ποιος από τους δύο θα έκανε την πόλη δική του και συμφώνησαν να προσφέρουν ο καθένας από ένα δώρο και όποιον το δώρο ήταν το καλύτερο αυτός θα την κέρδιζε. Ο βασιλιάς Κέκροπας θα έκρινε τα δώρα. Πρώτος ήρθε ο Ποσειδώνας, στήθηκε στη μέση του βράχου και με την τρίαινα του έδωσε ένα δυνατό χτύπημα στο έδαφος, πάνω στον ιερό βράχο της Ακρόπολης, που έκανε να εμφανιστεί μια πηγή που ανάβλυζε αλμυρό νερό, που την ονόμασαν «Ερεχθίδα» θάλασσα. Μετά ήρθε η σειρά της Αθηνάς να παρουσιάσει το δώρο της. Ήταν η Θεά έσκυψε και φύτεψε πάνω στο βράχο την πρώτη ελιά του κόσμου, που ξεπετάχτηκε γεμάτη καρπό. Ο βασιλιάς Κέκροπας θεώρησε το δώρο της Θεάς Αθηνάς καλύτερο και έτσι η πόλη πήρε το όνομά της. Η ελιά έμεινε πάνω στο βράχο της Ακρόπολης και λέγανε πως τίποτα δεν μπορούσε να την καταστρέψει.

Μαγειρική:

Μαζί με τα παιδιά θα ζυμώσουμε και θα ψήσουμε τις δικές μας ελιωτές – ελιόπιττες.

Μουσική Αγωγή: «Stave House»

Με τα παιδιά ξαναθυμόμαστε τα όσα κάναμε στα προηγούμενα μαθήματα, μέσα από διάφορες δραστηριότητες και παιχνίδια (το σπίτι με τα τέσσερα δωμάτια – πεντάγραμμο και το Δράκο τον Ντάντσαν)

Εκμάθηση του τραγουδιού: «Ελίτσες»

Με τα δυο χεράκια
κόβω τις ελιές, κόβω τις ελιές,
μές τα καλαθάκια
ρίχνω τις ελιές, ρίχνω τις ελιές.

Φέρτε μου μια σκάλα ,
ν'ανεβώ ψηλά, ν'άνεβω ψηλά
να μαζ' εψω κι'άλλες
ελίτσες στη ποδιά, ελίτσες στην ποδιά.

«Δύο μήνες μουσική!!»

Με τα παιδιά κάνουμε μια επανάληψη των όσων έχουμε κάνει και μάθει αυτούς τους δύο μήνες, για τα μουσικά όργανα, για τον παλμό, για κάποιες μουσικές έννοιες όπως το απαλά – δυνατά, χαμηλοί και ψηλοί ήχοι κλπ. Κάνουμε κάποιες δραστηριότητες και παιχνίδια, με τα μουσικά όργανα, με ηχοϊστορίες, με παρτιτούρες κλπ. ώστε να θυμηθούμε και να εμπεδώσουμε καλύτερα όλα όσα κάναμε και να μπορούμε να προχωρήσουμε πιο κάτω σε μεγαλύτερο βάθος, σε άλλες έννοιες και θέματα σχετικά με τη μουσική αγωγή.

Έσυχες Δραστηριότητες – Ελεύθερο Παιχνίδι

Τα παιδιά φτιάχνουν κάποια puzzle με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, απασχολούνται με παιχνίδια συναρμολόγησης, εκπαιδευτικά παιχνίδια και όσοι επιθυμούν απασχολούνται στα τραπεζάκια γραφής και μαθηματικών.

ΠΕΜΠΤΗ 7/11/2019

Ελεύθερες Δραστηριότητες – Παιχνίδι / Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με διάφορα επιτραπέζια εκπαιδευτικά παιχνίδια, με παιχνίδια συναρμολόγησης, με τα διάφορα κέντρα μάθησης (τη μουσική, το οικοδομικό υλικό, τη φύση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, το μπακάλικο, το κουκλόσπιτο κλπ.) και με διάφορα υλικά εικαστικής έκφρασης τα παιδιά φτιάχνουν κάτι σχετικό με το θέμα μας.

Γλωσσική Αγωγή

Συζήτηση: «Η ελιά & το ελαιοτριβείο!»

«Το ελαιοτριβείο σήμερα και χθες»

- ❖ Μέσα από εικόνες και video βρίσκουμε και αναφέρουμε τις διαφορές του παλιού τρόπου με τον καινούριο τρόπο εξαγωγής λαδιού κλπ.
(Με την εξέλιξη της τεχνολογίας, η συγκομιδή του καρπού και η διαδικασία παραγωγής του λαδιού μπορεί να έγινε πιο εύκολη, αλλά στην ουσία ο τρόπος παραμένει ο ίδιος ανά τους αιώνες: Για να πάρουμε το λάδι, ο καρπός συνθλίβεται με μηχανικά μέσα. Τα παλιά χρόνια, οι άνθρωποι χρησιμόποιούσαν μεγάλους πέτρινους τροχούς για να συνθλίψουν τον καρπό και να πάρουν το λάδι του. Σήμερα οι ελιές μπαίνουν σε μηχανές με ανοξείδωτους τροχούς, αφού πρώτα πλένονται και διαχωρίζονται από τα φύλλα, και στη συνέχεια πολτοποιούνται και συμπιέζονται. Προστίθεται νερό στον πολτό και, αφού περάσει από μηχανές που φιλτράρουν τυχόν ιζήματα, το νερό και το λάδι διαχωρίζονται. Η διαδικασία είναι φυσική χωρίς να προστίθενται άλλα υλικά (πέρα από το νερό). Το ελαιόλαδο είναι το μόνο είδος λαδιού που μπορεί να φαγωθεί, όπως βγαίνει από τον καρπό).

Παροιμίες και εκφράσεις για την ελιά: αναφέρουμε στα παιδιά κάποιες παροιμίες και αινίγματα και αν το επιθυμούν τα παιδιά μαθαίνουμε κάποιο ώστε να ρωτήσουν και να πουν στους γονείς τους όταν θα επιστρέψουν στο σπίτι.

- Η αλήθεια και το λάδι πάντα βγαίνουν από πάνω.
- Βγαίνει πάντα λάδι.
- Έκανες πάλι τη λαδιά σου.
- Μου έβγαλε το λάδι.
- Η ελιά είναι κυρά κι όποτε θέλει κάμνει.
- Λίγο- λίγο το λαδάκι και ο χρόνος πηγαδάκι.
- Βάλε ελιά για το παιδί σου και συκιά για τη ζωή σου.

Αινίγματα:

- Δεν παθαίνει κι αν περάσουν χρόνια εκατό και χίλια, μας χορταίνει, μας φωτίζει μας ανάβει τα καντήλια. (η ελιά)
- Μας χορταίνει, μας φωτίζει, μας ανάβει τα καντήλια. Τι είναι; (το λάδι)
- Από κλαδάκι κρέμεται, στην αγορά πουλιέται, το εξωτερικό της τρώγεται, το κόκαλο (το μέσα της) πετιέται. Τι είναι; (η ελιά)
- Στα δέντρα πάνω κρέμεται, στις εκκλησιές κοιμάται, Και τα χρυσά της κόκαλα, μες στη φωτιά τα βάζω. Τι είναι; (η ελιά)

- Μάνα και θυγατέρα έχουν το ίδιο όνομα. Τι έιναι; (Ελιά)

Σύνθετες λέξεις: Με τα παιδιά εντοπίζουμε σύνθετες λέξεις με το συνθετικό ελιά (Ελιόψωμο, ελαιόλαδο, ελαιόδεντρο, ελαιοτριβείο, ελαιοπαραγωγός κλπ.), τις γράφουμε, τις κτυπάμε, βρίσκουμε τις λέξεις που αποτελούνται κλπ.

Κοινωνικές Επισήμες

Με τα παιδιά βλέπουμε εικόνες και video με τη χρήση και το ρόλο της ελιάς και του λαδιού στη θρησκεία και στην εκκλησία μας (π.χ. άναμμα καντηλιού, κάπνισμα με την ελιά - Κυριακή των Βαΐων, στη βάπτιση, στην κηδεία, λαδάκι αγιασμένο για αρρώστιες, πληγές κλπ.) και τα συζητάμε. Παίρνουμε ένα καπνιστήρι στην τάξη και κάνουμε τη διαδικασία και καπνίζουμε. Έπειτα τους ρωτάμε αν το έχουν ξαναδεί αυτό, από ποιο, τι σημαίνει κλπ.

Έπειτα λέμε κάποια ποιήματα όπου φαίνεται η σημασία και η αξία της για τη θρησκεία μας!!

«Εδώ στον ίσκιο αποκάτω
ήρθε ο Χριστός να αναπαυτεί¹
κι ακούστηκε η γλυκιά λαλιά του
λίγο προτού να σταυρωθεί.
Το δάκρυ του δροσιά αγιασμένη
έχει στη ρίζα μου χρθεί.
Είμαι η ελιά η τιμημένη!»

«Όπου και αν λάχω κατοικία
δεν μ' απολείπουν οι καρποί.
Ως τα βαθιά μου γερατειά
δεν βρίσκω στη δουλειά ντροπή.
Μ' έχει ο Θεός ευλογημένη
κι είμαι γεμάτη προκοπή.
Είμαι η ελιά η τιμημένη!»

Κωστής Παλαμάς

Φυσική Αγωγή: «Τα είδη μετακίνησης μέχρι τώρα»

Τα παιδιά μέσα από διάφορες δραστηριότητες, παιχνίδια, μιμήσεις κλπ. να μπορούν να μετακινούνται με τους διάφορους τρόπους που μάθαμε μέχρι τώρα (περπάτημα, τρέξιμο, πήδημα κλπ) και σε συνδυασμό μεταξύ τους καθώς και με συνδυασμό με το σταμάτημα.

Τησυχες Δραστηριότητες – Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με διάφορα εκπαιδευτικά παιχνίδια, παιχνίδια συναρμολόγησης, κάποιες εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την ελιά και το λάδι και λέμε κάποια τραγούδια που μάθαμε μέχρι τώρα για το θέμα με το οποίο ασχολούμαστε αυτή τη βδομάδα.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8/11/2019

Ελεύθερες Δραστηριότητες – Παιχνίδι / Δομημένο Παιχνίδι

Τα παιδιά απασχολούνται στα τραπεζάκια με διάφορα εκπαιδευτικά παιχνίδια, με το ζυμαράκι, με τα διάφορα κέντρα μάθησης (τη μουσική, το οικοδομικό υλικό, τη φύση, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή κλπ.) και όσοι δεν έχουν ολοκληρώσει τις κατασκευές τους τις προηγούμενες μέρες θα τις ολοκληρώσουν σήμερα.

Γλωσσική Αγωγή

Συζήτηση: «Διατροφή & θεραπευτικές ιδιότητες της ελιάς»

Το λάδι χρησιμοποιούνταν στην αρχαιότητα και για τις θεραπευτικές ιδιότητές του. Στον Ιπποκράτειο Κώδικα αναφέρονται περισσότερες από 60 φαρμακευτικές χρήσεις του. Ως τροφή βοηθούσε την αντιμετώπιση καρδιακών παθήσεων. Εκτός από το λάδι, για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες χρησιμοποιούσαν και τα φύλλα και άνθη της ελιάς.

Το λάδι χρησιμοποιούνταν επίσης και ως λιπαντικό, π.χ. σε μετάλλινους μηχανισμούς ή ξύλινα εξαρτήματα. Για τη συντήρηση του ελεφαντοστού, του δέρματος και του μετάλλου χρησιμοποιούσαν αλοιφή με βάση το λάδι. Η συντήρηση του χρυσελεφάντινου αγάλματος του Διός στην Ολυμπία, σύμφωνα με πληροφορίες των πηγών, γινόταν με λάδι.

Από τη λαογραφία μας...

- Σύμφωνα με την παράδοση το λάδι έχει ιαματικές ιδιότητες.
- Οι ναυτικοί μας όταν έπεφταν σε φουρτούνα έριχναν στη θάλασσα λάδι από το καντήλι, για να γαληνέψουν τα νερά.
- Στην Κύπρο έφτιαχναν τα στεφάνια του γάμου από κλαδί ελιάς, επειδή η ελιά συμβόλιζε τη γονιμότητα.

- Σύμφωνα με την μυθολογία ο εφευρέτης του αθλητισμού και ο θεμελιωτής των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν ο Ηρακλής, που φύτεψε για πρώτη φορά αγριελιά στην Ολυμπία. Ο Ιδαίος Ηρακλής είχε τέσσερα αδέρφια. Ο μεγαλύτερος αδερφός τους πήγε κάποια μέρα στην Ολυμπία για να τρέξουν. Ήταν ο πρώτος αγώνας δρόμου που έγινε στον κόσμο! Ο Ηρακλής στεφάνωσε τον νικητή με ένα κλαδί από την ελιά που είχε ο ίδιος φυτέψει εκεί. Κι από τότε έμεινε η συνήθεια να στεφανώνουν με κλαδιά – στεφάνια αγριελιάς τους νικητές των Ολυμπιακών αγώνων.

Ποίημα: «Η Ελιά»

Δεν είναι η ελιά περήφανη σαν τ' άλλα καρποφόρα,
Που βιαστικά, ανυπόμονα δε βλέπουνε την ώρα
Πότε με τ' ανθολούλουδα τους κλώνους να σκεπάσουν,
Και με μια πρόσκαιρη ομορφιά τα μάτια να ξιπάσουν.
Η ελιά είναι πάντα ταπεινή, πάντα δουλεύτρα σκύβει
Μ' όλα τα πλούτη που κρατά, μ' όλο το βιός που κρύβει
Γι' αυτό από τα πρώτα νιάτα της, που τα φιλούν οι ανέμοι
Ως τα βαθιά γεράματα, που το κορμί της τρέμει
Και γέρνει κάθε της κλαδί και κάθε παρακλάδι,
Μέσα στο κούφιο της κορμί δεν της έλειψε το λάδι.

I. Πολέμης

Μαθηματικά / Φυσικές Επιστήμες: «Πείραμα - Λάμπα Λάβας»

Γεμίζουμε ένα βάζο έως τα τρία τέταρτα με νερό. Προσθέτουμε σταγόνες χρώματος ζαχαροπλαστικής. Γεμίζουμε το βάζο σχεδόν μέχρι την κορυφή με λάδι και αφήνουμε το μείγμα να ξεχωρίσει. Ρίχνουμε μέσα στο βάζο ένα αναβράζων δισκίο μέχρι να δούμε το αποτέλεσμα λάμπα λάβας. Όταν οι φυσαλίδες σταματήσουν, προσθέτουμε και άλλο δισκίο για να το δούμε ξανά. Μπορούμε να φωτίσουμε με ένα φακό πίσω από το βάζο για να παρακολουθήσουμε τη λάμπα λάβας με πραγματική λάμψη!

Μουσική Αγωγή

Με τα παιδιά κάνουμε μια μικρή επανάληψη των ποιημάτων του Θοδωρή και του Τσιριτρί που μάθαμε την προηγούμενη φορά και έπειτα τους δείχνουμε στο μεταλλόφωνο να μας πουν ποια θα νόμιζαν ότι είναι η ράβδος που παίζει ο Θοδωρής και ποια αυτή που παίζει ο Τσιριτρίς. (Ντο χαμηλό, Ντο ψηλό). Τα παίζουμε και έπειτα εκτελούμε μια εικονική παρτιτούρα με τους δύο ήρωες, με κάποια μουσικά όργανα ή το μεταλλόφωνο.

Εκράθηση του τραγουδιού: «Έλαιωνας»

Έπειτα επαναλαμβάνουμε με τα παιδιά τα τραγούδια που μάθαμε αυτή τη βδομάδα για την ελιά, τραγουδώντας τα με όσο το δυνατό πιο ρυθμικό και μελωδικό τρόπο και εκτελώντας όπου είναι εφικτό κινήσεις για να δείξουμε το τι γίνεται.

Μάθημα Kindermusik Laugh & Learn – Wild Animal Park– Lesson 2

Ήσυχες Δραστηριότητες – Ελεύθερο Παιχνίδι

Ενασχόληση με επιτραπέζια παιχνίδια, puzzle, συναρμολόγηση των μερών ενός σπιτιού και μια μικρή αναφορά στον κύκλο στα όσα έχουμε κάνει αυτή τη βδομάδα, κάνουμε ένα αναστοχασμό και μια μικρή προφορική αξιολόγηση με τα παιδιά για το τι πήγε καλά αυτή τη βδομάδα και τι όχι .

Ανακοινώσεις

1. Έχει παρατηρηθεί ότι οι περισσότεροι γονείς, δεν επισκέπτεστε την ιστοσελίδα μας, (www.charasworldkindergarten.com.cy) όπου εκεί αναρτώνται το πρόγραμμα του φαγητού, το εβδομαδιαίο πρόγραμμα, ανακοινώσεις και διάφορα άλλα θέματα που αφορούν το σχολείο μας. Παρακαλούμε όπως, τουλάχιστον μια φορά, στις αρχές της βδομάδας επισκέπτεστε την ιστοσελίδα μας, για καλύτερη ενημέρωση και συνεργασία μεταξύ μας.
2. Παρακαλούμε όπως στις ανακοινώσεις, σε όλα όσα σας ζητούνται, καθώς και στα δίδακτρα να είστε πιο συνεπής και να ανταποκρίνεστε πιο έγκαιρα και άμεσα, για καλύτερη οργάνωση όλων μας.

3. Επίσης τα δίδακτρα προπληρώνονται κανονικά για κάθε μήνα, είτε οι απουσίες κάποιου παιδιού είναι ολιγοήμερες είτε και ολόκληρος μήνας.
4. Με την ευκαιρία της θεματικής ενότητας αυτής της βδομάδας, καλό θα ήταν να το εκμεταλλευτείτε και να πάτε με τα παιδιά σε κάποιο ελαιοτριβείο αφού δεν μπορούμε να το κάνουμε εμείς εδώ στο σχολείο, όπως το κάναμε κάθε χρόνο, με βάση τη νέα νομοθεσία που έχει αλλάξει και μας δυσκολεύει αφάνταστα στο θέμα των εκδρομών.
5. Την Τετάρτη 13 Νοεμβρίου το σχολείο μας θα είναι κλειστό γιατί είναι η ονομαστική γιορτή του Αρχιεπισκόπου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 4/11	ΤΡΙΤΗ 5/11	ΤΕΤΑΡΤΗ 6/11	ΠΕΜΠΤΗ 7/11	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8/11
<p>Πρόγευμα: Φέτα με μέλι και γάλα εμπλουτισμένο με ασβέστιο</p> <p>Δεκατιανό: Φρούτα</p> <p>Μεσημεριανό: Ρεβυθόρυζο με γιαούρτι</p> <p>Απόγευμα: Φρούτα</p>	<p>Πρόγευμα: Τυρόπιτα με χωριάτικη ζύμη, αναρή, τυρί με χαμηλά λιπαρά, λίγο χαλούμι & λαχανικά</p> <p>Δεκατιανό: Σταφίδες & αμύγδαλα ανάλατα</p> <p>Μεσημεριανό: Σουβλάκι κοτόπουλο ή χοιρινό με λαχανικά σε πιτούλα & γιαούρτι</p> <p>Απόγευμα: Σταφίδες & αμύγδαλα ανάλατα</p>	<p>Πρόγευμα: Ανγό Scrabbled με λαχανικά & Πολύσπορο ψωμί</p> <p>Δεκατιανό: Ελιόπιτα</p> <p>Μεσημέριανό: Φακές με ρύζι, καρότο & σαλάτα με ντοματίνια cherrys</p> <p>Απόγευμα: Ελιόπιτα</p>	<p>Πρόγευμα: Φέτα με τυρί, βούτυρο & μαρμελάδα</p> <p>Δεκατιανό: Φρούτα</p> <p>Μεσημέριανό: Ραβιόλες με αναρή και στικς λαχανικών</p> <p>Απόγευμα: Φρούτα</p>	<p>Πρόγευμα: Δημητριακά με γάλα</p> <p>Δεκατιανό: Φρούτα</p> <p>Μεσημέριανό: Κοκτέιλ κυπριακή πίτα με χαλούμι, λούντζα & λαχανικά</p> <p>Απόγευμα: Φρούτα</p>